

Vergaderjaar 2020–2021

31 477

Bestrijden witwassen en terrorismefinanciering

Nr. 61

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 augustus 2021

De vaste commissie voor Financiën heeft mij bij brief van 7 juli 2021 verzocht om een reactie op het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer (ERK), getiteld «De EU-inspanningen ter bestrijding van witwassen in de bankensector zijn gefragmenteerd en de uitvoering ervan is ontoereikend»¹, dat op 28 juni 2021 is gepubliceerd. Deze brief ontvangt u in reactie op dit verzoek.

De ERK geeft aan dat de centrale vraag van de controle was of de acties van de Europese Unie in de strijd tegen witwassen in de bankensector goed worden uitgevoerd. De ERK stelt dat hoewel de controle is gericht op de bankensector, de conclusies ook relevant zijn voor het beleid voor andere sectoren.

Fragmentatie

In het algemeen stelt de ERK vast dat er sprake is van institutionele versnippering en gebrekkige coördinatie op EU-niveau waar het gaat om acties om witwassen en het financieren van terrorisme te voorkomen en om op te treden wanneer risico's worden vastgesteld. De door de ERK gecontroleerde EU-organen beschikken momenteel over beperkte instrumenten om efficiënte toepassing van AML/CFT²-kaders op nationaal niveau te waarborgen. De ERK signaleert verder dat de toepassing van het EU-recht op dit terrein per lidstaat verschilt.

Deze tekortkomingen in het huidige EU AML/CFT-raamwerk zijn eerder ook onderkend door de Europese Commissie en de lidstaten. In haar

¹ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_13/SR_AML_NL.pdf

² Het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme (*Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism*).

actieplan uit 2020³ heeft de Europese Commissie aangegeven met wetgevende voorstellen te komen om de implementatieverschillen tussen lidstaten aan te pakken met de introductie van een verordening en een centrale EU AML/CFT-toezichthouder. Ik heb hier ook voor gepleit met mijn collega's uit Duitsland, Frankrijk, Italië, Letland en Spanje⁴ en de lidstaten hebben het belang van het aanpakken van deze tekortkomingen ook onderstreept in de Raadsconclusies⁵ van november 2021. De Europese Commissie heeft de voorstellen op 20 juli 2021 gepubliceerd⁶ en ik zal de punten van de ERK meenemen in de beoordeling van de voorstellen. De BNC-fiches worden eind september naar uw Kamer gestuurd.

Aanbevelingen

De ERK doet een viertal aanbevelingen aan verschillende EU-organen. Om te beginnen, beveelt de ERK de Europese Commissie aan om haar risicobeoordelingen ten aanzien van de autonome EU-lijst van derde landen en de supranationale risicoanalyse (SNRA) te verbeteren. Ook beveelt de ERK de Europese Commissie aan om het consistente en onmiddellijke effect van AML/CFT-wetgeving te waarborgen door waar mogelijk gebruik te maken van verordeningen in plaats van richtlijnen. Daarnaast beveelt de ERK de Europese Bankautoriteit (EBA) en de Europese Commissie aan om beter gebruik te maken van de bevoegdheden inzake inbreuken op het Unierecht voor ML/TF. Ten slotte beveelt de ERK de EBA en de Europese Centrale Bank aan om zich in te spannen om risico's op witwassen en het financieren van terrorisme beter in prudentieel toezicht te integreren.

Opvolging aanbevelingen

Verbeteringen in de SNRA zijn van belang, aangezien witwassen en terrorismefinanciering grensoverschrijdende fenomenen zijn. De meerwaarde van de SNRA zit met name in het in beeld krijgen van risico's die individuele lidstaten overstijgen. Het prioriteren van risico's en het toevoegen van een geografische dimensie, zoals de ERK aanbeveelt, kan daarbij behulpzaam zijn. Overlap met de nationale risicoanalyses moet daarbij door de Europese Commissie in het oog gehouden worden. Verder wordt een aanzienlijk deel van de aanbevelingen van de ERK geadresseerd in de hierboven genoemde voorstellen van de Europese Commissie. Zo bevatten de voorstellen een nieuwe methode om tot een autonome EU-lijst van derde hoogrisicolanden te komen, wordt er een verordening geïntroduceerd voor AML/CFT-regelgeving en worden de bevoegdheden van de EBA aangepast vanwege de introductie van een Europese AML/CFT-toezichthouder. Zoals hierboven aangegeven, ontvangt uw Kamer de BNC-fiches bij deze voorstellen eind september. De ERK sluit haar verslag af met de opmerking dat de wetgevende voorstellen van de Europese Commissie een kans zijn om de vastgestelde tekortkomingen aan te pakken en iets te doen aan de versnippering van het AML/CFT-raamwerk van de EU. Dit ondersteun ik van harte.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

³ Mededeling van de Commissie inzake een actieplan voor een alomvattend EU-beleid voor de preventie van witwassen en financieren van terrorisme, 7 mei 2020, C(2020)2800final.

⁴ Kamerstuk 31 477, nr. 44, bijlage.

⁵ Council conclusions on anti-money laundering and countering the financing of terrorism, 5 november 2020, 12608/20.

⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/210720-anti-money-laundering-countering-financing-terrorism_en#regulation.